

Závěrečná zpráva z projektu EHP-CZ02-OV-1-040-01-2014 - „Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR“, realizovaném za finanční podpory EHP fondů 2009-2014 a Ministerstva životního prostředí.

mortalita jedinců na rybnících - Studánecký a Hrudkovský dolní

Zjištění úmrtnosti obojživelníků na komunikacích vedoucích pod hrázemi rybníků Hrudkovský dolní a Studánecký u Vyššího Brodu v roce 2016.

Lokalita Hrudkovský dolní:

lokalita se nachází na komunikaci spojující místní část Hrudkov s městem Vyšší Brod. Rozvojem místní části Hrudkov v posledních cca 15 letech došlo k významnému nárůstu osobní dopravy a to zejména v ranních a večerních hodinách. Tím se velmi zvýšila i mortalita druhu ropucha obecná v lokalitě rybníka Hrudkovský dolní. Odhadované počty před započítáním sledování byli řádově nižší stovky mrtvých jedinců každý rok.

Pohled na rybník – charakter dna písčité, litorály drobné ostřicové s trochou orobince a zblochanu

Komunikace vedoucí pod hrází rybníka

propust odvádějící vodu z rybníka pod silnicí

Výsledky sčítání jedinců Hrudkovský dolní:

Po celou dobu provádění kontrol nebyl zaznamenán na silnici jiný úhyn než jedinci druhu Bufo bufo

datum	stav	živý jedinci přeneseni ks	Přejetí na cestě ks
13.3.	Bez zaznamenaných obojživelníků	-	-
16.3.	Bez zaznamenaných obojživelníků	-	-
20.3.	Bez zaznamenaných obojživelníků	-	-
23.3.	Bez zaznamenaných obojživelníků	-	-
25.3.	Bez zaznamenaných obojživelníků	-	-
27.3.	První snůšky Rana dalmatina (3 ks)	-	-
28.3.	Začátek tahu Bufo bufo	15	8
31.3.	Kontrola po obvodu rybníka napočítáno cca. 1200 jedinců druhu Bufo bufo ve vodě, nalezeno 9 snůšek Rana dalmatina.	43	105
3.4.	Po krátkém ochlazení znovu tah, v rybníce pozorován u druhu Bufo bufo výrazný nepoměr samců oproti samicím a to v poměru 15 až 20 samců na samici. Pozorováno první kladení vajec u druhu Bufo	23	117
5.4.	Kontrola úmrtnosti	8	39
9.4.	Kontrola úmrtnosti	6	15
<i>konec tahu</i>			
11.4.	Kontrola úmrtnosti – konec kladení vajec ve vodě, žáby opouští rybník	-	-
12.4.	Kontrola úmrtnosti, vajíčka v rybníce se již rozplavují	-	1
13.4.	Kontrola úmrtnosti – tah z rybníka	-	3
14.4.	Kontrola úmrtnosti – tah z rybníka	-	2
15.4.	Kontrola úmrtnosti – tah z rybníka, v rybníce pozorováno cca. 20 jedinců druhu Bufo	-	-
17.4.	Kontrola úmrtnosti – tah z rybníka	-	-
19.4.	Kontrola úmrtnosti – tah z rybníka	-	-
21.4.	Kontrola úmrtnosti – ukončení kontrol	-	-
Celkem přejetých jedinců druhu Bufo bufo na silnici			290

Celková odhadovaná početnost druhu Bufo bufo v rybníce mohla být okolo 2500 jedinců. Tah byl přes krátká a prudká ochlazení velmi rychlý a i přes poměrně malou intenzitu dopravy do místní části v době nejsilnějšího tahu byla zaznamenána vysoká úmrtnost. Vzhledem k výše uvedenému poměru samic a samců v rybníce se lze domnívat, že komunikace je i na základě velikosti přejetých jedinců významným negativním faktorem pro samice. Okolí rybníka je tvořeno mozaikou luk a lesů a je předpoklad, že přes komunikaci putuje pouze menší část populace. Byl však zaznamenán negativní faktor hnojení luk digestátem z bioplynové stanice v době putování žab do rybníka. V blízkosti lokality se již nenachází jiné vhodné plochy pro rozmnožování (Horní Hrudkovský rybník byl letos z důvodu poškození téměř suchý).

Lokalita Studánecký rybník:

lokalita se nachází na komunikaci spojující místní části Dolní Drkolná a Studánky s městem Vyšší Brod. Na komunikaci je velmi malý pohyb vozidel. V lokalitě je však mnoho let dokumentována mortalita jedinců druhu *Bufo bufo*. Odhadované počty před započítáním sledování byli řádově nižší stovky mrtvých jedinců každý rok. Rybník je uprostřed velké plochy luk s několika drobnými remízky. Rybářsky dlouhodobě obhospodařován (většinou násada – lín, kapr). V nedávné minulosti cca. 10 let však využíván i k chovu candáta což vedlo pravděpodobně i k významnému viditelnému propadu množství obojživelníků v lokalitě.

Komunikace vedoucí pod hrází rybníka

Pohled na rybník – charakter dna písčitý a v zadní části části i bahnitý, litorály cca 1/5 s převahou orobince a částečně zblochanu a vysokých ostřic

Výsledky sčítání jedinců Studánecký rybník:

Po celou dobu provádění kontrol nebyl zaznamenán na silnici jiný úhyn než jedinci druhu Bufo bufo

datum	stav	živý jedinci přeneseni ks	Přejetí na cestě ks
13.3.	Bez zaznamenaných obojživelníků	-	-
16.3.	Bez zaznamenaných obojživelníků	-	-
20.3.	Bez zaznamenaných obojživelníků	-	-
23.3.	Bez zaznamenaných obojživelníků	-	-
25.3.	Bez zaznamenaných obojživelníků	-	-
27.3.	První snůšky Rana dalmatina (11 ks) – nový nález pro lokalitu	-	-
28.3.	Začátek tahu Bufo bufo	5	11
31.3.	Kontrola po obvodu rybníka napočítáno cca. 2000 jedinců druhu Bufo bufo ve vodě, nalezeno 40 snůšek Rana dalmatina, nalezeny též snůšky Rana temporaria – 20 v obvodové stoce od přelivu.	22	14
3.4.	Po krátkém ochlazení znovu tah, v rybníce. Pozorováno první kladení vajec u druhu Bufo	13	67
5.4.	Kontrola úmrtnosti	38	92
9.4.	Kontrola úmrtnosti	2	75
11.4.	Kontrola úmrtnosti – konec kladení vajec ve vodě,	-	4

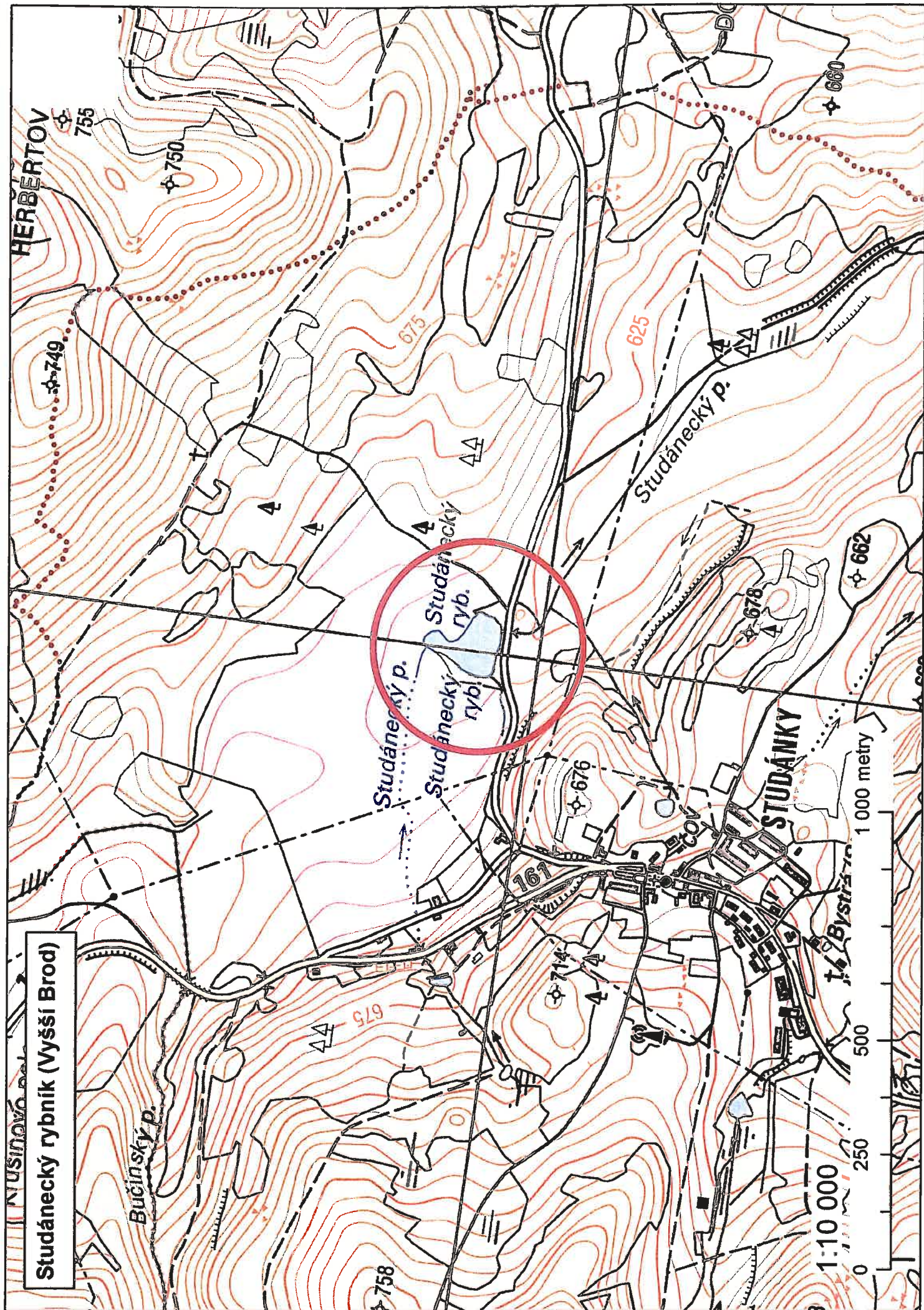
12.4.	Kontrola úmrtnosti, vajíčka v rybníce se již rozplavují	-	5
<i>konec tahu</i>			
13.4.	Kontrola úmrtnosti – tah z rybníka, žáby opouští rybník	-	-
14.4.	Kontrola úmrtnosti – tah z rybníka	-	8
15.4.	Kontrola úmrtnosti – tah z rybníka, v rybníce pozorováno cca. 20 jedinců druhu Bufo	-	-
17.4.	Kontrola úmrtnosti – tah z rybníka	-	-
19.4.	Kontrola úmrtnosti – tah z rybníka	-	3
21.4.	Kontrola úmrtnosti – ukončení kontrol	-	-
Celkem přejetých jedinců druhu Bufo bufo na silnici			279

Celková odhadovaná početnost druhu Bufo bufo v rybníce mohla být okolo 3 až 4000 jedinců. Tah byl přes krátká a prudká ochlazení velmi rychlý a i přes poměrně malou intenzitu dopravy do místní části v době nejsilnějšího tahu byla zaznamenána vysoká úmrtnost. V případě, že by se tah vlivem počasí prodloužil, byla by čísla pravděpodobně podstatně vyšší. Okolí rybníka je tvořeno mozaikou luk a lesů a je předpoklad, že přes komunikaci putuje pouze menší část populace. V širším okolí lokality se již nenachází žádné jiné vhodné plochy pro rozmnožování obojživelníků.

Pro obě lokality jsou dále přiloženy mapy se zákresy míst nejvyšší mortality a s návrhem případné minimální délky ochranné bariéry.

Dokumentační foto je na CD nosiči.

Zpracoval: Robert Ouředník

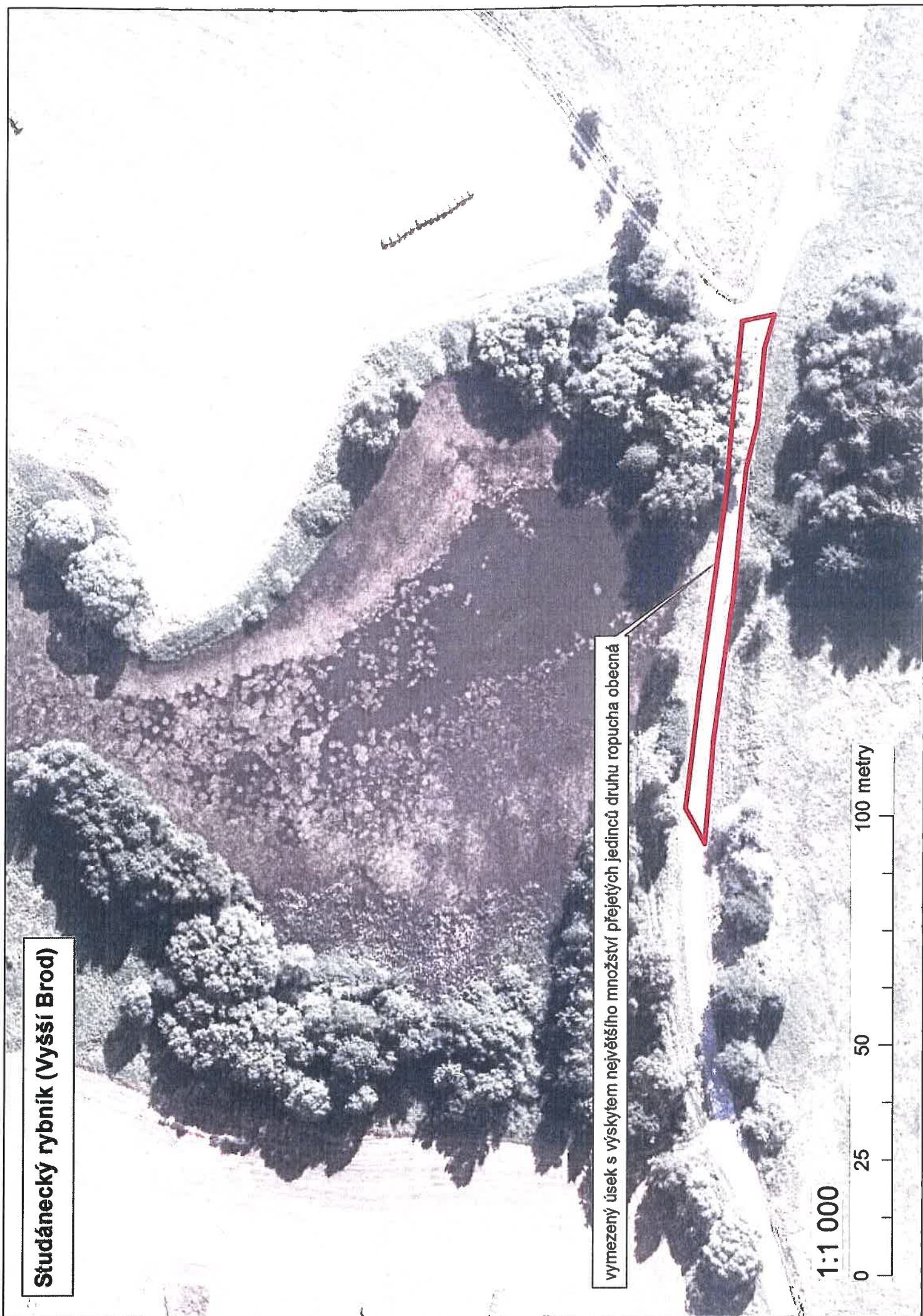
Studánecký rybník (Vyšší Brod)

Studánecký rybník (Vyšší Brod)

vymezený úsek s výskytem největšího množství přeletých jedinců druhu ropucha obecná

1:1 000

0 25 50 100 metry

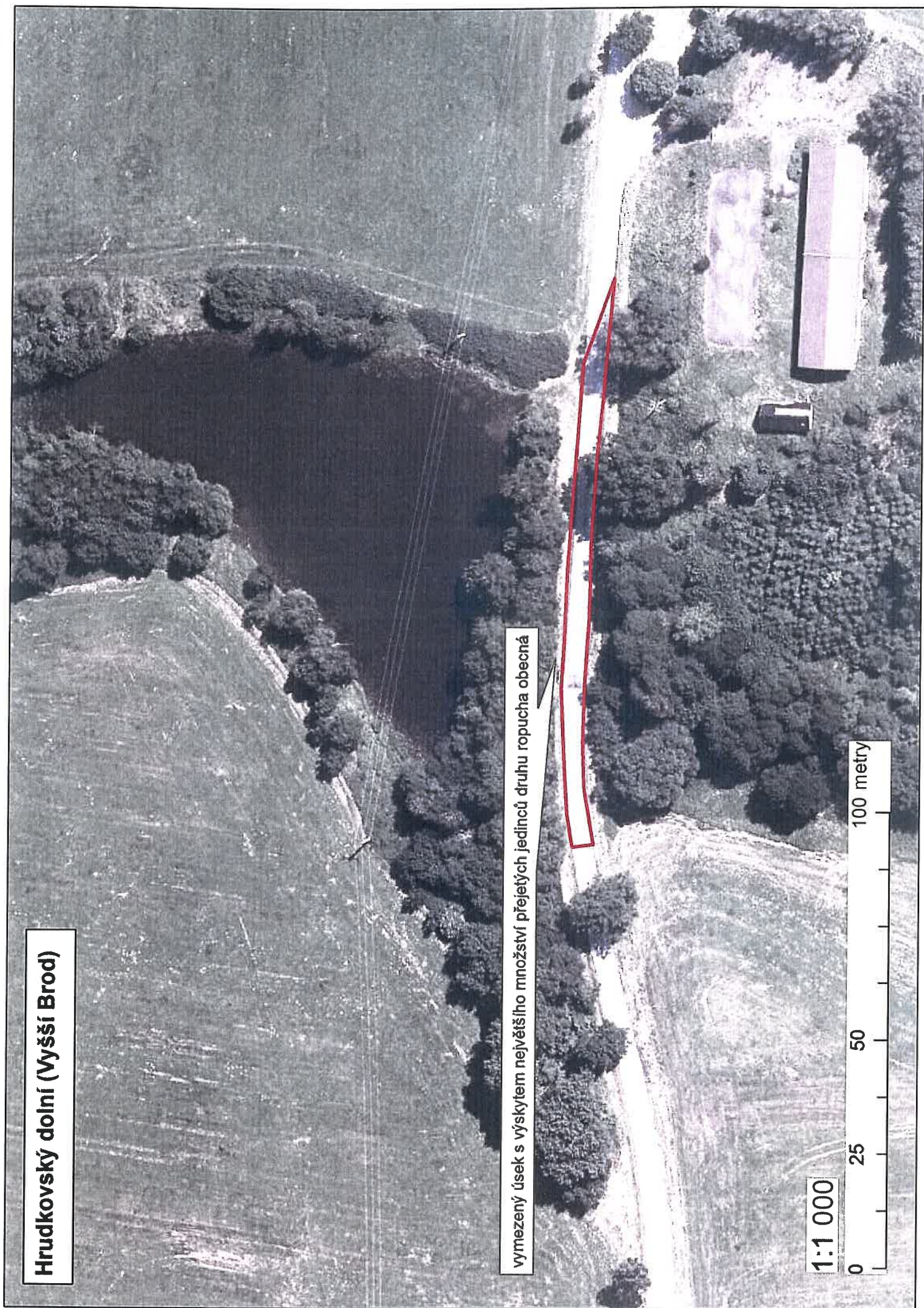

Hrudkovský dolní (Vyšší Brod)

vymezený úsek s výskytem největšího množství přejitých jedinců druhu ropucha obecná

1:1 000

0 25 50 100 metry

Studánecký rybník (Vyšší Brod)

hospodářský sjezd pro rybáře k rybníku

stávající betonový trubní propust
(migračně neprůchodná)
šel by vyměnit za rámovou propust z částí dna suchou

možné umístění podchodů pod cestou

návrh umístění bariér cca 190 m délkových
na každé straně

1:1 000

0 25 50 100 metry

Hrudkovský dolní (Vyšší Brod)

možné umístění podchodů pod cestou

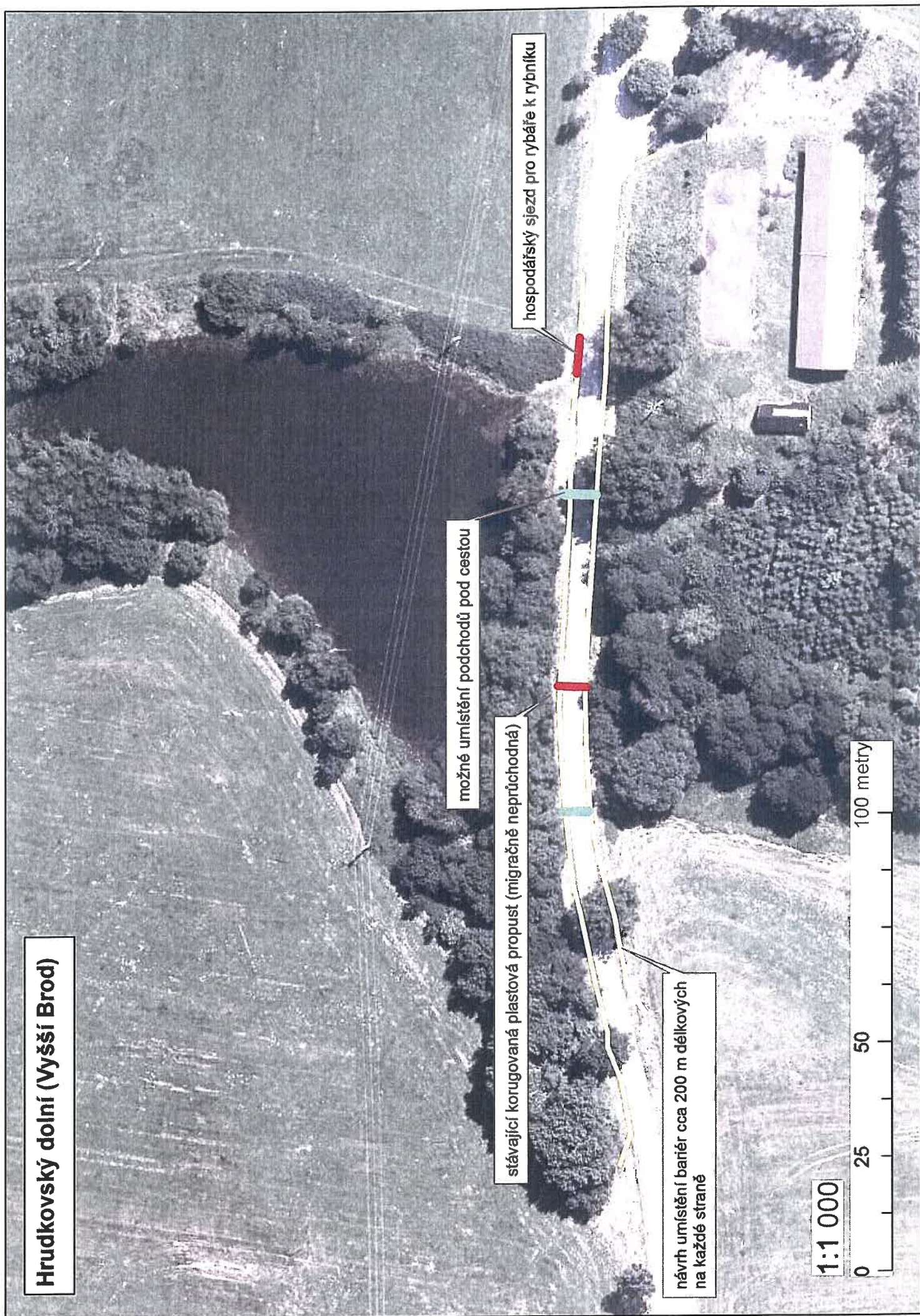
stávající korugovaná plastová propust (migračně neprůchodná)

hospodářský sjezd pro rybáře k rybníku

návrh umístění bariér cca 200 m délkových
na každé straně

1:1 000

0 25 50 100 metry

Ministerstvo životního prostředí

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska. Součástí projektu „Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR (EHP-CZ02-OV-1-028-2015)“.

Tento dokument byl vytvořen za finanční podpory EHP fondů 2009-2014 a Ministerstva životního prostředí. Za obsah tohoto dokumentu je výhradně odpovědná AOPK ČR a nelze jej v žádném případě považovat za názor donora nebo Ministerstva životního prostředí.